

Met de Raad voor de Journalistiek nemen de media hun lot in eigen handen

De Raad voor de Journalistiek is opgericht in december 2002 en is straks dus al vijf jaar actief. Belangrijkste opdracht van de Raad is: waken over de naleving van de beroepsethiek van de Vlaamse nieuwsmedia. Dat wordt hoofdzakelijk waar gemaakt door het behandelen van klachten van het publiek. Door bemiddeling wordt eerst geprobeerd om een oplossing te bereiken. Lukt een minnelijke regeling niet, dan neemt de Raad voor de Journalistiek een beslissing. De Raad kan ook op eigen initiatief een kwestie onderzoeken en er een uitspraak over doen.

Belangrijk om weten is dat de Raad voor de Journalistiek geen overheidsorgaan is. Hij is opgericht door de mediasector zelf. De journalistenverenigingen en de uitgevers, mediahuizen en omroepen hebben daarvoor een private VZW in het leven geroepen, die paritair wordt beheerd en gefinancierd. De VZW is het organisatorisch kader waarbinnen de Raad voor de Journalistiek functioneert. Voorzitter van de VZW is momenteel Alex Fordyn, directeur van de Vlaamse Dagbladders, ondervoorzitter is Knack-journalist Patrick Martens. De overheid is het initiatief wel gunstig gezind. De journalistenvereniging VVJ ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap een subsidie die overeenkomt met haar aandeel in de financiering van de Raad voor de Journalistiek.

De eigenlijke Raad voor de Journalistiek bestaat uit achttien leden (en evenveel plaatsvervangers). Zes leden zijn aangewezen door de journalistenverenigingen. Zes andere leden zijn afgevaardigd door de mediadirecties, en dit volgens een verdeelsleutel waardoor zowel kranten, weekbladen, magazines, persagentschappen, audiovisuele media en productiehuisen vertegenwoordigd zijn. Ook vanuit UPP worden op die manier een raadslid en een plaatsvervanger afgevaardigd. Ten slotte zijn er nog zes leden die zelf niet in de media actief zijn maar die gevraagd zijn vanwege hun ervaring of expertise.

Voorzitter van de Raad voor de Journalistiek is Eric Brewaeyts, staatsraad en docent aan de VUB. Bij de externe leden zitten overigens nog andere vooraanstaande juristen, samen met hoogleraren, een vertegenwoordigster van het welzijnswerk, een professioneel woordvoerder en mediaconsultants. Naast hun deskundige inbreng, zorgen zij er ook voor dat in de Raad de stem van het publiek aanwezig is, zodat iedere vorm van corporatisme bij voorbaat uitgesloten is.

Secretaris-generaal en ombudsman van de Raad voor de Journalistiek is Flip Voets, in een vorig leven journalist bij de VRT en De Juristenkrant. Hij is verantwoordelijk voor de goede werking van de organisatie. Als ombudsman staat hij ook in voor het beantwoorden van vragen van het publiek. Na ontvangst van een klacht, probeert hij eerst een minnelijke regeling tot stand te brengen. Is er geen regeling mogelijk, dan legt hij de klacht voor aan de Raad voor de Journalistiek. Nadat partijen schriftelijk hun standpunt hebben uitgewisseld, wordt er in de regel een hoorzitting georganiseerd, waarna een uitspraak volgt.

De Raad voor de Journalistiek maakt die uitspraken bekend op zijn website www.rvdj.be en ook in het vakblad De Journalist. In de beroepsgroep worden ze met aandacht gevolgd, omdat ze richtinggevend zijn voor de interpretatie van de journalistieke beroepsethiek. De Raad voor de Journalistiek kan geen sanctie uitspreken en evenmin een schadevergoeding toekennen. Maar de uitspraken kunnen wel een morele genoegdoening bieden aan de klager. De Raad voor de Journalistiek streeft er bovendien naar om binnen korte termijn tot een uitspraak te komen. De procedure is volledig kosteloos.

De Raad voor de Journalistiek kan ook uit eigen beweging een zaak onderzoeken en er een uitspraak over doen. Meestal naar aanleiding van incidenten zijn in de loop der jaren enkele algemene richtlijnen uitgevaardigd. Zo is in 2003 meer duidelijkheid gebracht over wat bedoeld wordt met embargo's, is in 2006 het kader geschetst waarin goede financiële journalistiek wordt bedreven, en is in mei van dit jaar een richtlijn uitgevaardigd over undercoverjournalistiek. Al deze richtlijnen en ook de uitspraken van de Raad, leggen de regels vast waaraan een verantwoordelijke en kwalitatieve journalistiek dient te beantwoorden.

Sinds de start, in december 2002, zijn bij de Raad een 170 klachten ingediend. De meeste klachten zijn binnen het jaar na de indiening afgehandeld. In ruim een derde van de dossiers kon een minnelijke regeling worden bereikt, die vaak neerkomt op een rechtzetting, een nieuw artikel of het aanbieden van excuses door de redactie. Ook konden een aantal klagers ervan overtuigd worden dat hun bezwaar onterecht was en dat er in hun geval geen sprake was van een journalistieke fout. De Raad heeft ook ruim zestig beslissingen genomen. In zowat de helft ervan werd de klacht gegrond bevonden,

Met de Raad voor de Journalistiek nemen de media hun lot in eigen handen

De Raad voor de Journalistiek is opgericht in december 2002 en is straks dus al vijf jaar actief. Belangrijkste opdracht van de Raad is: waken over de naleving van de beroepsethiek van de Vlaamse nieuwsmedia. Dat wordt hoofdzakelijk waar gemaakt door het behandelen van klachten van het publiek. Door bemiddeling wordt eerst geprobeerd om een oplossing te bereiken. Lukt een minnelijke regeling niet, dan neemt de Raad voor de Journalistiek een beslissing. De Raad kan ook op eigen initiatief een kwestie onderzoeken en er een uitspraak over doen.

Belangrijk om weten is dat de Raad voor de Journalistiek geen overheidsorgaan is. Hij is opgericht door de mediasector zelf. De journalistenverenigingen en de uitgevers, mediahuizen en omroepen hebben daarvoor een private VZW in het leven geroepen, die paritair wordt beheerd en gefinancierd. De VZW is het organisatorisch kader waarbinnen de Raad voor de Journalistiek functioneert. Voorzitter van de VZW is momenteel Alex Fordyn, directeur van de Vlaamse Dagbladders, ondervoorzitter is Knack-journalist Patrick Martens. De overheid is het initiatief wel gunstig gezind. De journalistenvereniging VJ ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap een subsidie die overeenkomt met haar aandeel in de financiering van de Raad voor de Journalistiek.

De eigenlijke Raad voor de Journalistiek bestaat uit achttien leden (en evenveel plaatsvervangers). Zes leden zijn aangewezen door de journalistenverenigingen. Zes andere leden zijn afgevaardigd door de mediadirecties, en dit volgens een verdeelsleutel waardoor zowel kranten, weekbladen, magazines, persagentschappen, audiovisuele media en productiehuizen vertegenwoordigd zijn. Ook vanuit UPP worden op die manier een raadslid en een plaatsvervanger afgevaardigd. Ten slotte zijn er nog zes leden die zelf niet in de media actief zijn maar die gevraagd zijn vanwege hun ervaring of expertise.

Voorzitter van de Raad voor de Journalistiek is Eric Brewaeyts, staatsraad en docent aan de VUB. Bij de externe leden zitten overigens nog andere vooraanstaande juristen, samen met hoogleraren, een vertegenwoordigster van het welzijnswerk, een professioneel woordvoester en mediaconsultants. Naast hun deskundige inbreng, zorgen zij er ook voor dat in de Raad de stem van het publiek aanwezig is, zodat iedere vorm van corporatisme bij voorbaat uitgesloten is.

Secretaris-generaal en ombudsman van de Raad voor de Journalistiek is Flip Voets, in een vorig leven journalist bij de VRT en De Juristenkrant. Hij is verantwoordelijk voor de goede werking van de organisatie. Als ombudsman staat hij ook in voor het beantwoorden van vragen van het publiek. Na ontvangst van een klacht, probeert hij eerst een minnelijke regeling tot stand te brengen. Is er geen regeling mogelijk, dan legt hij de klacht voor aan de Raad voor de Journalistiek. Nadat partijen schriftelijk hun standpunt hebben uitgewisseld, wordt er in de regel een hoorzitting georganiseerd, waarna een uitspraak volgt.

De Raad voor de Journalistiek maakt die uitspraken bekend op zijn website www.rvdj.be en ook in het vakblad De Journalist. In de beroepsgroep worden ze met aandacht gevolgd, omdat ze richtinggevend zijn voor de interpretatie van de journalistieke beroepsethiek. De Raad voor de Journalistiek kan geen sanctie uitspreken en evenmin een schadevergoeding toekennen. Maar de uitspraken kunnen wel een morele genoegdoening bieden aan de klager. De Raad voor de Journalistiek streeft er bovendien naar om binnen korte termijn tot een uitspraak te komen. De procedure is volledig kosteloos.

De Raad voor de Journalistiek kan ook uit eigen beweging een zaak onderzoeken en er een uitspraak over doen. Meestal naar aanleiding van incidenten zijn in de loop der jaren enkele algemene richtlijnen uitgevaardigd. Zo is in 2003 meer duidelijkheid gebracht over wat bedoeld wordt met embargo's, in 2006 het kader geschetst waarin goede financiële journalistiek wordt bedreven, en is in mei van dit jaar een richtlijn uitgevaardigd over undercoverjournalistiek. Al deze richtlijnen en ook de uitspraken van de Raad, leggen de regels vast waaraan een verantwoordelijke en kwalitatieve journalistiek dient te beantwoorden.

Sinds de start, in december 2002, zijn bij de Raad een 170 klachten ingediend. De meeste klachten zijn binnen het jaar na de indiening afgehandeld. In ruim een derde van de dossiers kon een minnelijke regeling worden bereikt, die vaak neerkomt op een rechtzetting, een nieuw artikel of het aanbieden van excuses door de redactie. Ook konden een aantal klagers ervan overtuigd worden dat hun bezwaar onterecht was en dat er in hun geval geen sprake was van een journalistieke fout. De Raad heeft ook ruim zestig beslissingen genomen. In zowat de helft ervan werd de klacht gegrond bevonden,

wat betekent dat er een of meer inbreuken op de journalistieke beroepsethiek werden vastgesteld.

De uitspraken van de Raad en de richtlijnen die hij heeft uitgevaardigd, komen neer op een actualisering en een concretisering van de aloude beroepscode, zoals de Belgische Code van Journalistieke beginselen, die al dateert van 1982 en die mee door de UPP is onderschreven. De laatste dertig jaar heeft de journalistiek revolutionaire veranderingen meegemaakt. Denk maar aan de toegenomen snelheid, de grotere concurrentie, de ruimere impact van de beeldverslaggeving en de opkomst van het internet. Met al die evoluties houdt de Raad van de Journalistiek rekening in zijn beslissingen, zodat journalisten weten hoe ze de oude en waardevolle beginselen van hun beroepscode in de hedendaagse context kunnen toepassen.

Het is belangrijk dat wij vanuit het beroep blijven waken over een kwalitatief hoogstaande pers en dat we ons publiek een eenvoudige mogelijkheid bieden om, waar er fouten zijn gebeurd, genoegdoening te verkrijgen. Als wij het zelf niet doen, dan zullen anderen – de overheid met name – het in onze plaats doen. En het is maar de vraag

of er in dat geval voldoende rekening zal worden gehouden met de specifieke aard van ons werk en met de vereisten van de persvrijheid. Nu al is het duidelijk dat door tussenkomst van de Raad voor de Journalistiek een aantal kostelijke juridische procedures konden vermeden worden, waarvan de duur en de afloop nooit bij voorbaat zeker zijn.

Vandaar dat aan alle mediabedrijven wordt gevraagd in verhouding en solidair bij te dragen tot de financiering van de Raad. Het aanzien van de hele mediasector, en dus van ieder bedrijf afzonderlijk, kan alleen maar gebaat zijn met een journalistiek die op een vrije maar ook een verantwoordelijke manier bedreven wordt.

Flip Voets

Secretaris-generaal en ombudsman Rvdj

Informatie over de samenstelling en de werking, alsook de uitspraken van de Raad voor de Journalistiek, zijn terug te vinden op de website www.rvdj.be.

Faillissementen

Hieronder vindt u een lijst van de recente faillissementen in de sector.

De selectie omvat de subsectoren dagbladrukkerijen (Nacebel-code 22210), andere drukkerijen (22220), uitgeverijen van boeken (22110), van kranten (22120), van tijdschriften (22130) van andere producten (22150), publiciteitsagentschappen (74401) en "beheer van publiciteitsdragers" (o.a.regies – 74402)

Drukkerijen

PROXIMA PLUS SA
ZONING INDUSTRIEL-IERE RUE - 6040 CHARLEROI
22210
AJC MANUTENTION SPRL
RUE DU GRAND PERIL 108 - 7090 BRAINE-LE-COMTE 22220
BRUYNEEL NV
RIVIERSTRAAT 54 - 9080 LOCHRISTI 22220
KABAL SI DRISS
ALBERTLAAN 198/RC - 1190 VORST 22220
ECOPRINT BVBA
TERVUURSESTEENWEG 366 - 1981 HOFSTADE 22220

GALAND MICHEL
RUE LA VILLE 22 - 4357 DONCEEL 74401
LESPAGNOL DANIEL
RUE WINSTON CHURCHILL 17 - 6180 COURCELLES 74401
PRO-SIGMA LOGISTIC
AV. DES METALLURGISTES 7 - 1490 COURT-ST-ETIENNE 74401
TXT MEDIA SERVICE
BOULEVARD JOSEPH TIROU 17 - 6000 CHARLEROI 74401
B.T. CONSULTING CVBA
BUIZEMONTSTRAAT 150 - 9500 GERAARDSBERGEN 74401
FREE PRODUCTION SPRL
MARKT 34-35 - 1780 WEMMEL 74401

Uitgeverijen

EDI AR SA
CHAUSSEE DE NIVELLES 167 - 7181 SENEFFE 22110

NOLET CONSEIL SA
AV. LOUIS LEPOUTRE 17 - 1050 IXELLES 74401
PUBLI-CAT SPRL
ALLEE DES COLZAS 2 - 1160 AUDERGHEN 74401

Publiciteitsagentschappen

AD SPRL
RUE BEECKMAN 104 - 1180 UCCLÉ 74401
BULLE D'IR SPRL
RUE DE LA MADELEINE 67/1 - 7500 TOURNAI 74401
EAGLE DESIGN SCREEN & PRINTING
KAZERNEWEG 37 - 9770 KRUISSHOUTEM 74401
EG-PUBLI SPRL
RUE DE LA DUVE 9 - 5060 SAMBREVILLE 74401

JUNGERS FRANCIS
RUE DE LA VICTOIRE 193 B8 - 1060 SAINT-GILLES 74401
PROMO PLUS - BADISCO Comm.V
R.VERBELENSTRAAT 65 - 2870 PUURS 74402
THE OTHER MOOD SPRL
RUE VAN SOUST 262 A - 1070 ANDERLECHT 74401
Bron: Graydon